

QR-код також дає можливість скачати книгу на свій смартфон з віртуальної книжкової полиці. Зокрема, таку послугу можна отримати в Карагандинській ОУНБ, де представлено 37 книг електронних творів казахстанської, російської, зарубіжної, дитячої літератури. Скористатися сервісом може кожен власник смартфона або планшета з підтримкою 3G або Wi-Fi. Щоб скачати книгу, достатньо навести камеру мобільного пристрою на індивідуальний QR-код віртуальної книги, і завантажити файл в електронному вигляді через мобільний Інтернет або безкоштовну мережу Wi-Fi [3].

Отже, на сьогодні QR-коди в бібліотеці можна розглядати як інноваційну технологію, яка дає змогу підвищити рівень бібліотечного обслуговування, як ефективний спосіб надання додаткової інформації для читача, сприяння популяризації книг, авторів і самої бібліотеки. QR-кодування є ефективним сервісом, оскільки забезпечує зв'язок між паперовими книгами і онлайн-світом та дозволяє користувачам швидко отримувати доступ до потрібної інформації без необхідності вручну вводити запит на комп'ютері.

Список використаних джерел:

1. Що таке QR-код // [Електронний ресурс] // Gadget-explorer. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: <http://gadget-explorer.com/articles/shho-take-qr-kod/>. – Назва з екрана.
2. Мобильные библиотеки. Мобильные библиотечные онлайн-услуги: сб. публ. / под ред. Дж. Нидхем, М. Элли; науч. ред. д-р техн. наук, проф. Я. Л. Шрайберг; пер. Е. В. Малявская, В. В. Зверевич, Т. О. Зверевич. – СПб.: Профессия, 2012. – 368 с., с. 43-45.
3. Карагандинская ОУНБ [Электронный ресурс]: веб-сайт. – Электрон. данные и прогр. – Режим доступа: <http://www.karlib.kz/index.php/ru/mobilnye-tehnologii/32-metodicheskij-blog/1226-qr-kod-v-biblioteke> – Дата последнего доступа: 14.02.2015. – Загл. с экрана.

Гукало І.В.

студентка,

Інститут журналістики

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ДОКУМЕНТАЛЬНІ ПРОЕКТИ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ 2013-2014 РОКІВ: ОСОБЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ І ТЕМАТИЧНОГО НАПОВНЕННЯ

Телевізійна документалістика – один з найефективніших джерел суспільнозначущої інформації. Ввібравши в себе фактологічну об'єктивність і мистецьку естетику, авторський підхід та закони телевізійного світу, журналістську точність і кіномистецьку неопосередкованість, надзвичайну актуальність та історичну безсмертність, документальні програми стають надзвичайно цікавим і важливим об'єктом наукових досліджень.

Актуальність дослідження обумовлена надзвичайно важливими подіями в Україні у 2014-2015 рр. і необхідністю пошуків найефективніших жанрів журналістики для їх висвітлення. В часи буремних подій в країні, Документальне кіно набуває неабиякої цінності у світі кіно, телебачення і в суспільстві загалом. Надзвичайно важливою є увага науковців до стану документалістики на телебаченні.

Мета дослідження – з'ясувати перспективи і проблеми розвитку українських документальних проєктів та визначити їх перспективу на вітчизняному телебаченні.

Завдання даного дослідження: 1) Систематизувати історичні етапи розвитку документального кіно і трансформації жанру. 2) Дослідити і описати особливості виробництва найгучніших документальних проєктів на телебаченні, а саме – «Вавилон 13. Зима, що нас змінила», «Схід», «Відкритий доступ». 3) Окреслити шляхи удосконалення розвитку документальних проєктів на телебаченнію

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Тема документальних проєктів на телебаченні не є достатньо досліджена науковцями. В спектрі журналістських наук документальні проєкти майже не досліджувалися. Документалістикою цікавилися знавці кіномистецтва. Досить детально етапи розвитку документального кіно вивчали Е. Барноу, С. Гінзбург [5], Л. Джулай [6], Л. Малькова [11]. Велике значення у дослідженні цього питання мають нотатки та збірники статей Дз. Вертова [7; 8], Г. Герлінгхауза № 8 98 Історія мистецтва [4], Дж. Грірсона, С. Дробашенко [9], Ж. Руша, Р. Флаєрти, Л. Ріфеншталь, А. Розенталь. Важливо підкреслити особливу роль робіт С. Муратова, який акцентував увагу зокрема на естетичному аспекті документального кіно, К. Шергової, яка детально дослідила його еволюцію жанрів та С. Сичова, який аналізував сучасний стан та умови прокату. Кандидат філософських наук, доцент, ви-кладач Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого Л. Наумова в статті «Документалістика: телевізійний вимір» звертає свою увагу саме на особливості сучасної документалістики. Як «її популярний прояв розглядається телевізійна документалістика з її особливостями і перспективами подальшого розвитку. Важливим внеском є праці Г. Погребняк є вагомими. Кандидат мистецтвознавства, доцент Г. Погребняк у статті «Естетичне полетебачення у сучасному соціально-культурному просторі» пише, що формою існування телебачення є програма.

Наукова новизна дослідження: – досліджено історико-культурологічні аспекти розвитку жанрів документалістики на сучасному українському телебаченні в контексті культуротворчих реалій постмодерну;

- уточнено зміст понять: “жанр“, “художній жанр“, “жанровий формат“, в контексті розвитку сучасного телебачення;

- запропоновано класифікацію жанрів документальних програм на основі досліджених різноформатних документальних циклів.

- запропоновано теоретичну модель розвитку документальних жанрів телебачення, що буде сприяти подальшому дослідженню даної проблематики для вдосконалення рівня сучасного телебачення, українського зокрема;

Об’єкт дослідження документальні проєкти, що з’явилися на телебаченні у 2013-2014 рр.: Документальний цикл «Вавилон 13. Зима, що нас змінила» (телеканал «1+1»), документальний цикл «Схід» (Громадське ТВ, «Перший Національний»), документальний цикл «Відкритий доступ» (телеканал «Україна»).

Предмет дослідження – усі випуски документальних циклів «Вавилон 13. Зима, що нас змінила» (телеканал «1+1»), «Схід» (Громадське ТВ, «Перший Національний»), «Відкритий доступ» (телеканал «Україна»), що транслювалися зазначеними телеканалами у період 2013-2014 рр.

Методи дослідження: для осмислення історичного аспекту формування телевізійної документалістики та оцінки державної політики щодо формування умов творення документальних фільмів на різних етапах, застосовувався історичний метод; концептуальний і структурний методи аналізу використовувалися під час з'ясування тематики і жанрової палітри документальних телепередач; для аналізу зацікавленості продюсерів телебачення документальними програмами застосовувався статистичний метод; за допомогою методу спостереження вивчалися професійні якості телевізійних журналістів; для вивчення ефективності на поліпшення якості телепередач ми скористалися методом експерименту та порівняння; для оцінки змістового наповнення телепередач використовувалися контент-аналіз, а також описовий, системний методи та метод узагальнення.

Висновок: Отже, в результаті історичного методу дослідження творення документальних програм, ми дійшли висновку, що формотворчі засади документалістики відбувалися у 3 етапи, перший з яких припадає ще на ХІХ ст. Як ми бачимо з дослідження історії документального кіно, саме у буремний для країни час, виникає неабияка потреба не лише у висвітленні хронології подій, але й у їх документації, тобто в історичному закарбовуванні.

Досліджуючи жанрові трансформації та симбіоз жанрів документалістики на телебаченні, ми запропонували наступну класифікацію:

- Документальні нариси – «Вавилон 13. Зима, що нас змінила»
- Документальні репортажі – «СХІД»
- Документальні розслідування – «Відкритий доступ»

З точки зору орієнтирних особливостей творення документальних проєктів, ми спостерігаємо наступні тенденції:

- Низька ресурсна затратність у зніманні документальних програм
- Неприв'язаність до жанрів і форматів на початкових етапах знімання документальних проєктів
- Телебачення цікавиться документальними проєктами після їх появи в мережі інтернет
- Несистематичність трансляції документальних проєктів на комерційному телебаченні

Ми запропонували наступні підходи до покращення становища документалістики на вітчизняному телебаченні:

- Виділення окремої частки телевізійного контенту на документальні проєкти
- Схрещення мистецтва і журналістики при творенні документальних проєктів
- Утворення шкіл документалістики для журналістів в Україні
- Підтримка держави у просуванні вітчизняних документальних проєктів національного значення.

Список використаних джерел:

1. Абдуллаева З. К. Реальное кино / З. К. Абдуллаева. – М.: «Три квадрата», 2003. – 399 с.
2. Аннинский Л. А. Поздние слезы: заметки вольного кинозрителя / Л. А. Аннинский. – М.: «Эйзенштейн-центр», ВГИК, 2006. – 432 с.
3. Беляев И. К. Спектакль документов. Откровения телевидения / И. К. Беляев. – М.: «Издательский дом Гелеос», 2005. – 352 с.

4. Герлингхауз Г. Кинодокументалисты мира в битвах нашего времени / Г. Герлингхауз. – М.: «Радуга», 1986. – 360 с.
5. Гинзбург С. С. Кинематография дореволюционной России / С. С. Гинзбург. – М.: «Аграф», 2007. – 508 с.
6. Джулай Л. Н. Документальный иллюзион: отечественный документализм – опыты социального творчества / Л. Н. Джулай. – М.: «Материк», 2005. – 179 с.
7. Свилова Е. И. Дзига Вертов в воспоминаниях современников / Е. И. Свилова, А. Л. Виноградова. – М.: «Искусство», 1976. – 278 с.
8. Дробашенко С. В. Правда кино и «киноправда»: сборник / С. В. Дробашенко. – М.: «Искусство», 1967. – 355 с.
9. Кармен Р. Л. Героика борьбы и созидания. Заметки кинодокументалиста / Р. Л. Кармен. – М.: «Знание», 1967. – 64 с.
10. Малькова Л. Ю. Современность как история: реализация мифа в документальном кино / Л. Ю. Малькова. – М.: «Материк», 2006. – 188 с.
11. Муратов С. А. Документальный телефильм как социальное и эстетическое явление экранной журналистики: автореферат дис. на соискание уч. степени докт. филол. наук / Муратов С. А.; МГУ им. М. В. Ломоносова. – М., 1990. – 414 с.

Демчина Л.І.

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

СУЧАСНА СИСТЕМА

ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Основною умовою існування та розвитку суспільства є документно – комунікаційна діяльність, оскільки розвиток виробництва, збагачення соціальної пам'яті, нові досягнення матеріального та духовного життя неможливі без спілкування, обміну інформацією між індивідами.

Для суспільства як складної організованої системи життєво важливо закріпити певні типи соціальних взаємодій, зробити їх узгодженими, доцільними, які відбувалися б за певними правилами, були обов'язковими для соціальних спільнот, соціальних організацій, соціальних груп. Цій меті мають служити такі елементи суспільства, як соціальні інститути, що дають змогу створити міцну і стійку систему відносин між людьми у складному суспільному середовищі, сформувати соціальний порядок, необхідний для задоволення об'єктивних потреб щодо безпеки, збереження умов матеріального життя, соціальних благ, цінностей культури тощо [4].

Соціальну взаємодію в документально-інформаційній сфері забезпечують традиційні структури документально-інформаційних комунікацій (ДІК), утворюючи єдиний інформаційно – комунікаційний простір сучасності. Система документальних комунікацій (ДК) – це сукупність документів, відправників документної інформації (автор, видавництво), її споживачів (читач, слухач, глядач), професійних посередників (бібліотекарі, бібліографи, фахівці в галузі інформації і документації); виробничих процесів (створення, обробку, зберігання, розповсюдження і використання документів) і відношень між ними, зумовлених як внутрішніми властивостями системи, так і зовнішніми обставинами її суспільного функціонування [6, с. 120].